

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

HABSBURŽANI TOŽIJO AVSTRIJO

Zahtevajo povračilo „zasebne“ lastnine, ki jim je bila „nezakonito“ odvzeta, ali pa odškodnino v višini ene milijarde frankov

Pariz, 30. avgusta. AA. Z Dunaja poročajo, da je tjakaj prispel bivši nadvojvoda Maksimilijan Habsburški, ki namerava v avstrijski prestolnici začeti enega izmed največjih civilnih procesov sedanosti. Bivši nadvojvoda bo zahteval preko avstrijskih sodišč v imenu kakih 50 članov bivše cesarske rodbine, da jim vrne vse tisto premoženje in nepremično imetje, ki so jim ga vzeli po vojni, češ da so jim ga vzeli v nasprotju z določili mirovnih pogojev, ki razlikujejo kronsko imovino in osebno imetje posameznih članov bivše cesarske rodbine. Vrednost te imovine se ceni na eno milijardo frankov.

„Če ne bo šlo zlepa, bo šlo s silo!“

Pariz, 30. avgusta. AA. Iz Newyorka poročajo, da prinaša tamkajšnji »Newyork-Herald« uvodnik o avstrijsko-nemškem sporu. Članek med drugim pravi: Uradni krogi Društva narodov stoji na stališču, da avstrijsko-nemškega spora ni treba spraviti pred svet Društva narodov, da se ne bi pri tem pokazalo, da je ženevska organizacija nesposobna najti izhod iz res kritične evropske situacije.

Kar se tiče intervencije Italije v avstrijsko-nemškem sporu, meni list, da če Mussolini, ki je stvaritelj fašizma, ne more Nemčije spraviti k pameti na miren način, bi bilo treba Nemčijo spraviti k pameti s silo.

Avstrijska pomožna policija

London, 30. avgusta. AA. Reuter poroča: V nekaj dneh bo najbrž že sklenjeno dovoljenje, ki ga naj dajo angleški italijanska in francoska vlada Avstriji, da sme za dobo enega leta

osnovati posebne pomožne čete do 8000 mož. Razume se, da so bile o tem povprašane tudi države Male antante, ki so že dale svoj pristanek. Avstrijska prošnja je posledica napetosti, ki vlada na avstrijsko-nemški meji. Po St. Germainski pogodbi sme Avstrija razpolagati z vojaško močjo 30.000 mož, ki pa ni bila nikoli popolna. Avstrijska prošnja ni v skladu z mirovnimi pogodbami v toliko, v kolikor zahteva novačenje novih sil s kratkoročno službo in ne z normalno 12 letno dobo. Dogovorjeno je, da ti vpoklici ne bodo trajali manj kot pet in ne deli kot šest mesecev. Predpostavljajo tudi, da bodo ti ukrepi le začasne veljave. Poudarjajo pa tudi dejstvo, da se bo ta izprememba mirovne pogodbe izvršila v soglasju z vsemi prizadežimi, kajti pogodbe izrecno naglašajo, da se enostransko ne morejo izpremeniti.

Drobiž z našega aerodroma

V nedeljo bodo zopet poleteli za občinstvo — Vsak potnik zavarovan za 400.000 Din

Ljubljana, 30. avgusta.

Naš zračni promet se prav dobro razvija in vsak dan je letalo med Ljubljano in Zagrebom ter tudi nazaj zasedeno, da večkrat niti vsi kandidati ne morejo v zračne višine. Še mnogo več kakor potnikov, je pa na aerodromu vedno radovednežev in tudi takih, ki se resno zanimajo za velike ptiče in letanje. Uprava aerodroma je šla tudi tem na roko in je ob hangarju napravila dve dolgi vrsti klopi, da se gledalci ne utrudijo, temveč lahko sede pričakujejo doslej neznanim jim zanimivosti. Prostor je seveda ograjen, da se nikomur ne more nič očitati, kakopak pa tudi ni vstopnine, saj gre za pouk občinstva in propagando letalstva. Ker je vsak dan več gledalcev izrazilo željo, da bi radi leteli, zato jim je uprava aerodroma izpolnila tudi to željo. V nedeljo od 17. do 19. bo namreč vsakdo lahko poizkusil leteti in si ogledal aerodrom in njegovo okolico iz višine ali pa celo poleteti v velikem krogu nad vso Ljubljano. Letali bodo s potniškim letalom »Potez«, ki opravlja redni zračni promet med Ljubljano in Zagrebom in ima, kakor znano, pet sedežev. Karte za te polete se že dobe pri »Putniku« za nebotičnikom, in sicer stane karta za polet nad aerodromom in okolico 50 Din za polet nad Ljubljano pa 100 Din. Ker je število poletov omejeno le na dve uri, naj si vsi kandidati za zračni krst karte čim prej preskrbe.

Potniška letala smo sicer že opisali, vendar pa ne smemo prezreti začudenja potnikov, ko vstopijo v potniško kabino in se jim na malih vratih zablišči pod svetlo puščico jasn napis »Vata za ušesa«. Marsikak potnik je že odskočil in se plašno popraskal, vendar pa stvar ni tako nevarna, saj je večini tudi znano, da to v srbohrvaščini pomeni le vato za ušesa. Kdor se pa pri tem napisu prestraši, se takoj spet nasmehe, ko vstopi skozi vrata v preprosten prostorček. Na okencu je namreč zagrinjalo, da vendar ne bi kdo v zračnih višinah opazoval intimnega opravka. Neznansko je potrebna ta zavesa! Potovanje po zraku je že itak največji užitek in tudi zelo poučno, saj lahko pridobimo celo v jezikovnem pogledu. Z vreče, ki so v torbica za sedeži, se namreč lahko v češčini, francosčini, nemščini, angleščini, poljščini, rumunščini, madžarščini in srbski cirilici poučimo, da so »protiv vazdušne bolesti«. Skandal, tudi tu je slovenščina izpuščena, a to le zato, ker mi teh vreč sploh ne rabimo, saj smo zdravi in imamo krepke živce in želodce.

Tudi za naše gostilničarje, zafrkljive natakarike in dostojanstvene natakarije je letanje prav poučno in izpodobno. Včeraj nam je namreč naš ljubozni pilot Strizevski, ki je skočil iz avijona, odvil papir in ponudil še vročo piško, ki je bila pred dobre pol ure ocvrta v Zagrebu! Vroče je

bilo še bederce, kakršno v Ljubljani le redko kdaj dobimo na mizo. Komur se mudi, naj večerjo naroči kar iz Zagreba!

Ljudem, ki so v strahu za svoje življenje, moramo tudi povedati, da je vsak potnik pri vsakem rednem potniškem poletu zavarovan za primer smrti ali poškodbe za 400.000 Din. Zavarovalnica s to zavarovalnino dela največje dobičke, saj v naši državi, odkar imamo potniški promet z letali, še ni bilo niti najmanjše nesreče, čeprav letamo že peto leto med Atenami — Carigradom — Budimpešto — Dunajem — Gradcem — Suškom ter končno tudi iz Ljubljane proti Zagrebu in dalje na vse strani sveta.

Vse poslovanje na aerodromu vodi šef centra, naš za napredek letalstva in za pridobitev aerodroma veleposlužni narodni poslanec in odlični pilot Dr. Stane Rape. Ne samo letalec in najskrbnejši oče potnikov ter letalec in vsega osebeja je Dr. Rape, temveč tudi najvestnejši poštar in postajenačelnik, saj odpravlja in prevzema tudi pošto in nadzoruje zračne vlake kakor načelnik železniške postaje. Čeprav je Dr. Rape na aerodromu največji gospod in ima čez glavo dela z različnimi intervencijami kot narodni poslanec, vendar je moral včeraj tudi on v Mestni dom k pregledu in mestni fizik dr. Mavricij Rus ga je spet spoznal za sposobnega. Vsi poltje in kandidati za pilotsko službo morajo biti vsako leto zdravniško pregledani, če so telesno in duševno sposobni za svoje odgovorno delo. Obenem z njim je mestni fizik dr. Rus najnatatnejše pregledal tudi ostale naše letalce, namreč državnega delegata na aerodromu pilota Kuharja, šef-pilota Colnarja, vodjo pilotske šole Gabriela Vodiška, predsednika Aerokluba Rada Hribarja ter učence pilotske šole Svetozarja Hribarja, Bruna Klemenčiča ter prof. Ivana Noča, a ostali učenci, namreč naši »poljedelci«, ki se pripravljajo za vojaško službo, so bili pretekli teden pregledani v letalski komandi v Novem Sadu. Kreпки in lepo razčrtni fantje so vsi, obenem je pa strogi zdravnik dr. Rus konstatiral, da imajo vsi ostre in najboljše oči tudi za najrazličnejše barve in da je njih vedno polje tako široko, da opazijo vsako malenkost tudi, če strme naprej in se jim kaka stvar približuje od strani. Razen tega so bili pa piloti in pilotski kandidati preizkušeni tudi, kar se njih živcev tiče, da se ne ustrašijo in ne izgube prirodnosti, tudi če se jim bliža največja nevarnost. Mestni fizik dr. Rus je po pregledu vseh naših pilotov in učencev veselo vzdihnil »Tavblili!«, le v Novem Sadu so enega kandidata začasnó zvržili, da se je navdušen budoči letalec skoraj razjokal. V kratkem si bo v gozdovih popravil svoje živce in gotovo postane junak v zraku, kakor so bili njegovi predniki največji junaki v naši zgodovini.

Japonci ne mislijo na vojno

Pomirjevalne izjave iz Tokija — Japonska hoče biti samo pripravljena za vsak primer

Pariz, 30. avgusta. AA. Iz Tokija poročajo: V pristojnih japonskih krogih izjavljajo, da niso preveč resni glasovi, ki se zadnje čase širijo v inozemstvu o možnosti vojne med Japonko in Zedinjenimi državami zaradi pomorskega tekmovanja med obema velesilama. Po drugi strani je pa kapitan bojne ladje Gun-Pei-Sekin, ena izmed najodličnejših osebnosti japonske mornarice, v zvezi s tem izjavil:

Japonska ne namerava ničesar začeti proti kateri koli drugi pomorski velesili, razen če bi bila prisiljena iti v vojno, ako bi bila ogrožena njen narodni obstoj in prestiž. Če bi Japonska morala gledati na pomorski program drugih velesil zgraditi nove ladje, to še ne bi pomenilo, da se pripravlja na vojno. Japonska samo želi biti pripravljena, če bi se morala braniti pred drugimi velesilami.

Drzen napad hitlerjevcev v Inomostu

Vdrli so v tamošnje zapore in odvedli zaprtega atentatorja

Dunaj, 30. avgusta. AA. Iz Inomosta poročajo: V tujakšnji ječi so se pojavili trije neznanci, dva med njimi sta bila v uniformah pomožnih policistov, tretji pa v civilu, in izjavili ječarju, da imajo nalog odpeljati hitlerjevskega voditelja Franca Hoferja, ki so ga aretirali v zvezi z atentatom na voditelja tirolske Heimwehrr dr. Steidleja. Ko je ječar odprl vrata so se vsi trije vrgli nanj in ga pobili na tla. Prav tako tudi njegovega tovariša, ki ga je pri-

vabil hrup. Nato so rešili Hoferja in pobegnili v avtu proti italijanski meji.

Oblasti so med tem organizirale zasledovanje. V Griesu blizu italijanske meje so zasledovalci začeli streljati proti beguncem. Avto se je ustavil in iz njega so stopili štirje nacionalni socialisti in zbežali v gozd, avto pa pustili na mestu. Na avtomobilu so se poznali sledovi krvi.

Vlada je odredila, da se tirolske meje hermetično zapro. V Inomostu so aretirali 50 nacionalnih socialistov.

Tudi Belgija utrjuje svoje meje

Izjava belgijskega vojnega ministra --- Belgija je pripravljena na obrambo

Bruselj, 30. avgusta. Vojni minister Dewese je izjavil, da je modernizacija trdnjav Lüttich končana. Trdnjava je najmoderneje opremljena in bo mogla še uspešneje odbijati sovražne napade, kakor jih je v svetovni vojni. Sedaj se bodo pričela utrjevalna dela na planoti Erve, ki tvori ključ belgijskega trdnjavskega pasu. Vojni minister je naglasil, da je belgijska meja, prav tako kakor francoska, utrjena in pripravljena za obrambo.

Vojno ministrstvo je v zadnjem času posvetilo posebno pozornost gradbi novih utrd obok Liegeja in Namurja. Te utrdbe so zato zgrajene, da olajšajo morebitne boje na meji, ne da bi se pri tem vzemiralo prebivalstvo v notranjosti države. Mislim, je nadaljeval Dewese, da smo vse storili, kar je bilo v naših močeh, toda če hočemo načrt popolnoma izvršiti, so nam potrebni še naknadni krediti. Te utrdbe, je zaključil Dewese, so popolnoma obrambnega značaja.

Nemška špijonaža v Franciji

Pariz, 30. avgusta. Politična policija je imela že delj časa na sumu mladega inženirja Jacka Roggersa, ki je bil zaposlen nekaj časa pri utrjevalnih delih na francosko-nemški meji. Aretirali so ga v trenutku, ko je hotel izročiti nemškemu agentu pet podrobnih načrtov o najnovejših francoskih utrdbah. V njegovem stanovanju so našli še mnogo drugega kompromitujočega gradiva. Oblasti so obenem ugotovile, da je ob francoski meji razporejena obširna nemška špijonaža.

Sneg v Karpatih

Bukarešta, 30. avgusta. r. Turisti, ki so se sinoči vrnili s Karpatov, pripovedujejo, da je v Karpatih včeraj ves dan snegilo ter je v višjih legah zapadlo že do pol metra snega.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

LJUBLJANA V JESEN!

2. do 11. septembra 1933

Kulturna in gospodarska razstava.

Razstavišče obsega 40.000 m².

Jugoslov. veterinarska razstava. — Razstava Slovenske cerkve. — Razstava etnološka in umetnostna slov. Madon. — Razstava rim. etia in micka. medu. zelenjave, sadja in semen. — Vrtarska razstava dalj. — Razstava goveda montažne plemen 2. in 3. septembra in kosar oz. ovac od 5. do 11. septembra. — Gospodinjina razstava. — Etnološka razstava. — Limsko pokrajino. — Industrija, obrt (spec. pohištvo). — Konkurenca jugoslov. harmonikarjev 8. septembra. — Zabavišče. — Variété.

Polovična vozina na železnica.

Popust na parobrodih.

Legitimacije se dobe pri biletnarjih. Potniki vseh vrst večjih denarnih zavodih župob in ob občinskih uradih.

Nov tiranski pakt?

Pariz, 30. avgusta. AA. Dopsnik pariškega »Matina« poroča svojemu listu iz Rima, da je tja prispel italijanski poslanik v Tirani Kock, ki hoče konferirati z Mussolinijem o težkočah, ki so se pojavile med Italijo in Albanijo, zlasti glede nekaterih finančnih in šolskih vprašanj. »Matinov« dopsnik dodaja, da je italijanski poslanik v Tirani prinesel s seboj v Rim načrt novega italijansko-albanskega sporazuma.

Točenje pijač na sejnih

Beograd, 30. avgusta. d. Z odlokom finančnega ministra je dobila finančna direkcija nalog, naj odvzame v izdani stalna dovoljenja za točenje enake pijače na sejnih in cerkvenih proslavah, ker novi obrtni zakon tega ne dovoljuje. Ker pa je ustanovljeno, da obrtni zakon ne zabranjuje izdaje stalnih dovoljenj za točenje pijač na sejnih in cerkvenih proslavah, marveč samo določa da se za vsak sejem odnosno cerkveno proslavo izdaja posebna dovoljenja s strani splošne upravne oblasti, je sedaj finančno ministrstvo svoj prvotni odlok razveljavilo. V svrhu enotnega postopka pri izdajanju takih dovoljenj je sedaj finančno ministrstvo odredilo, da morajo finančne oblasti izdati na posebne prošnje stalna dovoljenja, v katerih pa mora biti točno navedeno, za katere obče odnosno sreze veljajo ta dovoljenja. Prošnjam za izdajo takega dovoljenja se mora priložiti potrdilo o plačnem davku.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize. Amsterdam 2313.78 — 2324.54, Berlin 1364.30 — 1375.10, Bruselj 800.24 do 804.18, Curih 1108.35 — 1113.85, London 182.86 — 184.46, New York ček 3987.05 do 4014.31, Pariz 224.82 — 225.94, Praga 169.90 — 170.76, Trst 302.13 — 304.53 (premija 28.5%).

INOZEMSKA BORZA
Curih. Pariz 20.285, London 16. 53, New York 362.—, Bruselj 72.20 Milan 27.30 Madrid 43.15, Amsterdam 208.70, Berlin 123.275, Dunaj 72.94—56.80, Praga 15.33, Varšava 57.85, Bukarešta 3.08.

Zapeljivec brez srajce

Nekje na Dolenjskem je živel mož v mirnem zakonskem sožitju s vojo mlado ženo. Z dobrim posestnikom se je seznanil brezdomovinec, ki ga je mož vzel k sebi v hišo. Fant pa je svojega dobrotnika bridko razočaral. Kmalu je pokazal svoje pravo lice. Vse mu je dišalo preje, kot pa pošteno delo. V posestnikovi odsotnosti se je fant pričel zanimati v prvi vrsti za njegovo mlado ženo, ki si jo je kot zastaven fant pridobil in jo ujel v svoje mreže. Vsačani, ki so razmerje obeh ljubimcev opazili, do večkrat opozorili moža, da naj bolj pazi na svoj dom in reči, ki se v njem dogajajo. Bil pa je, kot se pogosto dogaja, napram ženi preveč zaupljiv. O tem se je prepiral na svoje lastne oči, še bolj pa občutil na svoji koži. V eni preteklih noči, ko se je vrnil mož z dela domov, je ob svojem prihodu iznenadil ženo in njenega ljubimca v kaj čudnem položaju. Vse besen se je mož zagnal proti njima. Imela pa sta srečo. Oba sta se z naglim begom še pravočasno rešila krepkih bat, ki so jima pretile od prevarane, ga moža. Brezdomovinec je bil še toliko predrzen in nesramen, da je osleparjenemu možu zagrozil, da ga bo zadavil, če žene ne pusti pri miru.

Zaenkrat bi bila zadeva od strani prevaranega moža, ki je drugače sila miroljuben, končana, če bi se zapeljavec ne ponjavljalo in če bi se brezdomovinec že kar očitno ne polastil njegove žene. Velika ljubosumnost na obeh straneh se je pričela oglašati, predvsem se pri brezdomovincu, ki je kar besnel, če je opazil svojo ljubico pri zakonskem možu. Zadnjo noč, ko sta pomirjena zakonca mirno spala v svoji hiši, je iznenada planil vročekrvnež v hišo in pristopil k zakonski postelji. Ljubosumni brezdomovinec je zgrabil moža za vrat. Mož se je v strahu s podvojeno močjo spoprijel z ljubimcem svoje žene. V Adamovem kostumu se je spustil hočeš nočeš v boj z njim. V napadu in obrambi sta se prerila iz hiše, kjer se je prava bitka šele pričela. Mož je bil v borbi s fantom močnejši in pošteno ga je premikal. Na kraju čudne borbe je ostala v posestnikovi rokah le še sama — zapeljivca srajca. domim je zapeljavec sem pobegnil. Ko pa se je po junaškem boju varani mož zmagovalno vrnil v svoje zakonsko svetišče, ni

več našel tam svoje žene. Nezvesta mu je ponovno pobegnila s premaganim, toda močnejšim.

Jaka z medom

Tudi na Viču so imeli davi senzacionalni. Policijski stražnik je preganjal nekega moškega, ki je tekel, kar so ga nesle noge. Videl je pa, da stražniku ne bo ušel. Zato ni dolgo pomišljal, pa je skočil v Gradaščico, ki mu je bila zastavila pot, jo naglo prebrel in jo ubral na nasprotni breg. Stražnik je tekel za njim in kmalu se mu je posrečilo, da je vsega premočnega begunca dohitel. Najprej so ga na stražnici osušili, ter mu posodili suknjčič, nato so ga pa prepeljali na policijo.

Tam so Jakob Schmita, rojenega leta 1887 v Ljubljani in pristojnega v Novo mesto na Čukoslavaškem, kar z veseljem sprejeli. Saj so ga iskali že več dni. Jakob je namreč nepoboljšljiv. Jedva je presedel manjšo kazen — za seboj jih ima že kakih 8 samo zaradi tatv in sleparij — že je zagrešil novo sleparijo.

20. avgusta se je namreč Jakob oglašil pri posestniku Jakobu B. v Kamniku pri Preserju in mu dejal, da ve, da ima na prodaj večjo množino medu, ki bi mu ga spravil v denar. Posestnik B. je šel Jakobu na lino in mu je zaupal 200 kg medu po 12 Din. Zmenila sta se, da mu bo Jakob denar prinesel 27. t. m. v Kušarjevo gostilno na Viču.

Jakob je res med prodal, toda posestnik je zaman čakal na svoje denarce, kajti Schmit je hud crklar in je skoraj ves denar v veselje družbi pogol na grlu. Ko so davi Jakob na policiji zasliševali, je vse odkrito priznal:

— E, kaj hočete! Med sem prodal, pa denar zapil. Sicer pa nisem sam kriv. Dobri prijatelji so me pregovorili, naj dam za pijačo in Jaka, dobra duša, je plačeval. — Saj mi je žal, kaj pa morem zato. Pijanec pač ne boste poboljšali!

— Kam pa ste prodali 200 kg medu?

— Saj ga ni bilo 200 kg. Aber, das ist ja nicht wahr! Morda je posestnik toliko stehal. Moja tehnikta je pokazala samo 187 kg. Sicer je pa to vseeno. Če hoče B. počakati, mu bom škodo v 14 dneh poravnal, če noče, naj pa pusti...

— Kje boste pa dobili denar?

— Eh, se še zaslužil.

Jaka je romal v zapor,

— Kolesarska sekcija ZSK »Hermes« sklicuje za danes zvečer ob pol 20. sestanek vseh svojih članov kako tudi odbornikov k Bellici. Ker gre za spremembo načelnitstva, je prisotnost vseh potrebna. Gotovo naj se sestanka udeležita tudi gg

JUTRI PRIČETEK NOVE KINOSEZONE 1933-34
KOT PRVI FILM PRINAŠAMO OPERETO

CARIČINA PODVEZA

V glavni vlogi: Vaša oboževana ljubljanka

LILIAN HARWEY

SODELUJEJO: CONRAD VEIDT, MARY CHRISTIAN, H. H. RUMANN
JUTRI PREMIERA V ELITNEM KINU MATICI!

Dnevne vesti

— Volitve v Delavsko zbornico bodo 7. in 8. oktobra. Včeraj popoldne je volilni odbor Delavske zbornice na seji sklenil, da bodo volitve v Delavsko zbornico 7. in 8. oktobra. Prvi dan bodo volitve v obratih, kjer je nad 150 delavcev, drugi dan pa na voliščih.

— Važno za srednješolce. Prosvedno ministrstvo je odredilo, da bodo v novem šolskem letu študirali na gimnazijah izven sedeža gimnazije bivaajoči dijaki samo, če se vozijo z vlakom do 20 km ali če jim ni treba hoditi peš nad 6 km. Sicer pa bodo morali stanovati v mestu svoje šole ali pa prekiniti študiranje. Ta odredba velja samo za dijake I. razreda.

— Direkcija TPD se preseli v Beograd? Že pred dvema letoma se je govorilo, da se namenja direkcija TPD preseliti v Beograd. Te vesti se zdaj znova potrjujejo, zlasti zato, ker se pozaja TPD za skupno večje delovanje v Beogradu. Za preselitev govore kaže razni gospodarski, zlasti pa poslovni razlogi, na drugi strani pa hoče TPD na ta način razbremeniti raznih obinskih bremen in drugih davščin, ki so v Sloveniji zelo visoke.

— Prvi kongres pravnikov slovenskih držav v Bratislavi bo odprt 9. septembra. Predsednik kongresa, prof. Jagelonske univerze v Krakovu dr. Kazimir Kumanec, ki je težko zbolel. Na dan otvoritve kongresa bodo prenašali njegov otvoritveni govor po radiu v Bratislavo neposredno z njegove bolniške postelje v Krakovu.

— Kongres jugoslovenskega dermatovenerološkega društva. 6., 7. in 8. septembra bo v Zagrebu V. kongres Jugoslovenskega dermatovenerološkega društva. Na kongresu se zbere dermatologi iz vseh krajev naše države ter mnogi drugi predavatelji in zdravniki, ki njih stroke posejajo na polje kožnih in spolnih bolezni. Prijavljenih je okrog 70 predavateljev.

— Zdravniška vest. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan zobozdravnik na Jesenicah dr. Lomrand Samuel.

— Odvetniška vest. V imenik advokatov s sedežem na Brdu je bil vpisan Fran Malnič.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. t. m. je bilo v dravski banovini 90 primerov tifusne bolezni (smrten 1), 63 škrlatice (smrten 1), 86 davice (smrten 1), 30 šena (smrten 1), 6 krčevite odrenelosti (smrten 1), 6 otrocične vročice (smrten 1), 3 grize ter po 1 ošpic, nalezljivega vnetja možganov, vrančnice, prisade, otrpjenosti tlinika in vnetja priušesne sinljavke.

— Velesejem — čebelarški oddelek. Med je v inozemstvu važno živilo, ki se nudi posebno pri zajtrku. Ta navada se tudi pri nas vedno bolj širi. Zato je ne smejo prezreti posestniki gostin, hotelov in prebivalci letovišč, ako hočejo stalno obdržati svoje goste. Na velesejemski razstavi se bo dobil najfinišni, zanesljiv pristemen med v letnih, a ne dragih posodah. Razstava se vrši od 2. do 11. septembra.

— Velika razstava in sejem plemenske živine v Zagrebu. V zvezi z jesenskim zagrebškim velesejemom priredi banska uprava savske banovine 9. in 10. septembra veliko razstavo in sejem plemenske živine. Razstavljenih bo 700 glav plemenske živine, 200 plemenskih svinj, 125 ovc ter 187 žrebecev in kobil.

— Razstava povrtnine na velesejmu v času od 2. do 11. septembra bo nudila gospodinjam razne pri nas še malo znane vrtnice pridelke, ki so važni in vsega upoštevati vredni, da ne bo v bodoče le enostranska prehrana. Razstavljen bodo tudi vse druge zelenjadne vrste, posebno zboljane, kar naj pospešuje vrtnarstvo.

— Grobovi srednjeveških vitezov. V Slatini pri Foči so našli dve grobnici srednjeveških vitezov. O tem pričata dva spomenika, predstavljajoča na meče naslonjena viteza. Po mnenju strokovnjakov gre za nagrobna spomenika srednjeveških vitezov.

— Kr. o. Rdečega križa v Dobovi priredi v nedeljo 3. septembra ob 15.30 v novi gledališki dvorani igranje »Utopljenca«. Lepa dvorana je last podjetnega gostilničarja g. Kramerja. Rdeči križ pa ima v tej dvorani svoj gledališki oder in se vrši, pri tej priliki otvoritev dvorane kakor tudi odra. Po igranju vrši prosta zabava, združena s licitacijami, šaljivo pošto, plesom itd. Pri igranju zabavi sodeluje gasilsko godba iz Loč. Vse prijatelje in obiskovalce lepe Dobove in čateških tople ter vse prijatelje lepega društva Rdečega križa k številni udeležbi najljubneje vabimo. Odbor R. k.

— Grška novinarka v Splitu. V Split je prispela ugledna grška novinarka gospa Stefanopolis, urednica in lastnica lista »Messageres d' Athenes«. Ogledala si je zanimivosti mesta, posetila pa namerava tudi druge večje dalmatinske kraje.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kraljevske banove uprave dravske banovine št. 70 z dne 30. t. m. objavlja pravilnik o delavcih državnih prometnih ustanov, razglasa bana dravske banovine o sklicanju banovinskega sveta na izredno zasedanje, ki se prične 4. septembra ob 10. razglasi o javščinah v mestni občini Celje za leto 1933, razglasi o občinskih dokladah, pristojbinah in davščinah v mestu občine Maribor za leto 1933, objavlja banske uprave o pobiranju občinskih trošarin za leto 1933 in razne objave iz »Službenih Novin«.

kih jesar, pa je avto zavozil v poštni avto-bus. Osební avto se je ves razbil, praški odvetnik in njegova žena sta bila pa močno poškodovana.

— Samomor 83letnega starca. Včeraj ponoči se je obesil v Zagrebu 83letni vrtnar Stefan Tomo. Starček je bil že dolgo melanholičen. Živel je v trdnem prepričanju, da je vsem v napotje.

— Težka nesreča v kamnolomu. V kamnolomu Nikole Petraka pri Dugi Reši se je pripetila včeraj popoldne težka nesreča. Kameno je zasulo delavca Tomo Buljana, ki je obležal na mestu mrtev, in Tomo Magličiča, ki so ga prepeljali težko ranjenega v bolnico.

— Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefovce grenčice«. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefovca« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomirja živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefovce grenčice« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in snecejskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Pročelje muzejskega poslopja je začelo razpadati, zlasti na zahodni strani. Včeraj so začeli ob poslopju postavljati zidarski oder, da obnove pročelja. Največ popravila bo ob Bleiweisovi cesti, druge strani so še dobro ohranjene. Dobro bi pa bilo tudi, da bi prebarvali vsa pročelja. Delo je prevzelo stavbno podjetje Rožman. — Pročelji ne obnavljajo zidavnik več, čeprav bi jih še lahko, ker je še ugodno vreme.

— Iz Tradicionalni dijaški sejmi na Krekovem trgu prepevati. Uprava ljubljanske policije je iz prometno varnostnih razlogov prepovedala tradicionalne dijaške sejme na Krekovem trgu in določila za dijaške sejme nov prostor v Gajevi ulici nasproti gimnazije.

— Iz Nagrade za ineratno upniko razpisano. Vsem tistim, ki so našo ineratno upniko pravilno rešili, smo poslali danes po pošti vabilo in brezplačno vstopnico za jutrišnje premiero otvoritvenega filma nove kinosezone v Elitnem kinu Matici »Caričina podveza«. Z vstopnico naj se vsakdo oglasi pred predstavo, ki jo hoče posetiti, pri blagajni kinematografa, kjer mu bo nakazan sedež.

— Iz Danes zadnji dan filma »V svitu zore«. Elitni kino Matica predvaja danes neprekinjeno zadnjikrat velik podporniški film »V svitu zore«. O tem velikem filmu je povsod slišati najboljše kritike. Vsak, kdor si ga je ogledal, govori z navdušenjem o zanimivem in velenapetem dejanju filma, o izvršni igri in dobrih igralcih. Opozarjamo tiste, ki filma še niso videli, da si ga danes sigurno ogledajo. Taki filmi kot »V svitu zore« so zelo redki.

— Iz Čudne nočne koncerte prireja ne-ko v Tavčarjevi ulici. Ob uri duhov se pojavi pred hišo in začne neumiljeno živigati. Menda je preveč pozabljen, da pozabi vzeti ključ od vržnih vrat, ko gre zvečer z doma, pa mora živigati tudi po pol ure, predno se domači zbude in mu ga vržejo skozi okno. Naj bi poklical na pomoč stražnika, da bi mu držal lestvo, pa bi lahko kar brez živiganja splezal domov skozi okno. Ti nočni koncerti so namreč poseben užitek za stanovalce bližnjih hiš.

— Iz Tudi tramvajski in poštni uslužbenci za siromake. Za novinarji in častniki so se najprej odločili za nogometno tekmo v prid trboveljskim revešem. Strani in mlitničarji, zdaj pa nameravajo odigrati nogometno tekmo v korist mestnim siromakom tudi uslužbenci ljubljanske cestne železnice in poštarji. Pokroviteljstvo nad prireditvijo bosta najbrž prevzela poštni direktor g. dr. Tavčar ter predsednik MZD dr. Fetič. Tudi ta tekma se bo vršila pri nočni razsvetljavi na igrišču Ilirije.

Radio Therna Lašče

zdravi revmatizem vseh vrst, isias, ženske bolezni, znižuje krvni tlak itd. Naravni vrelc, visoka radioaktivna termalna voda 37,50 C.

Posezijska doba od 1. septembra dalje.

Pavšalna penzija za 10 dni
Din 600, za 20 dni Din 1100.

V pavšalni penziji je upoštevana in stanovanje, dve zdravniški ordinaciji, dnevno po ena kopelj in vse takse.

Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča:

— Iz Na živilskem trgu danes ni bilo tako živahno kot navadno ob tržnih dnehih, ker so pač kritični dnevi ob koncu meseca, ko se gospodinje izogibljajo trga in se prodajalci zaradi tega ne prihajajo toliko na trg. Cene se v splošnem niso izpremenile, živili je pa bilo seveda mnogo preko potrebe. Na Sv. Petra nasipu je bilo tudi precej krompirja, ki so ga prodajali na debelo po 80 par kg.

— Iz Angličko društvo v Ljubljani objavlja, da bo društvena knjižnica od 1. septembra dalje poslovala sopen ob torkih in petkih od 17.15 do 19. ure. Redni tedenski konverzijski sestanki ob sredah ob 8.30 se bodo od 15. septembra dalje vršili sopen v Kongresni kavarni poleg kina Matic. Knjiga o Solci in Savanjskih planinah »Slovene Studies« je došla na sprejema naročila tajnik društva, Rožna ulica 41. — Ga. Copelandova bo pričela s svojim tečajem v septembru, ga. Grabarjeva pa s začelnimskim in nadaljevalnim tečajem šele v novembru. Točnišči datum bo objavljen.

— Iz Pevsko društvo ljubljanski Zven. Počitnice je konec. Sestanek vsega zbora in prva skupna vaja v četrtak dne 31. avgusta t. i. ob dvanajsti uri v društvenih prostorih. Vse in vsi! Odbor.

— Iz Izgubili se je mlad pes, istrjanski brak, bele barve z rjavimi lisami. — Odda naša za Velika dolnarska ulica 4.

— Iz Očala, daljnogledi, barometri foto aparatii itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu izprašanem optiki. Ljubljana. Stari trg 9. Četrti brezplačno.

— Iz Sportne in modne krajice, pižame, majice in kravate kupite najbolje pri tvrl ki Miloš Karličnik, Stari trg. 57-1.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gledališki abonma za sezono 1933-34

Abonma velja za 38 predstav, za 20 dramskih ter 18 opernih in operetnih

Ljubljana, 30. avgusta.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpisuje za sezono 1933-34, ki se otvori v četrtek dne 14. septembra, gledališki abonma.

V informaciji p. n. občinstva navaja v podrobnosti:

A. REPERTOAR

temelji na delih domače književnosti in na delih znamenitejših predstavnikov slovenskih in drugih literatur.

Drama vzporedi iz domače literature naslednja dela: Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Hlapci; Golia: Kulturna prireditelj v Črni mlaki; Kref: Kreatura; Vombegar. Zlate telo; dalje iz srbohrvatske literature: Nušić: Mister Dolar; Križ: V agoniji; Feldmann: Zajec. Češko književnost zastopata: Dyk: Don Quijote in Werner: Pravica do greha; poljsko pa Zernonski z delom: Ušla mi je prepelička. Iz ruske literature se vzporedi: Dostojevski: Bratje Karamazovi in Andrejev: Gaudamus.

Nadaljnji repertoar bo črpala Drama iz naslednjih del: Ašhylos: Orestija; Shakespeare: Komedia zmešnjav in Kralj Lear; Moliere: Mizantrop; Claudel: Oznajenje; Galsworthy: Beg ali Loyalties; Shaw: Svea Ivana; Strindberg: Sonata strahov; Ortnor: Čevljar Anton Hitt. Vprizorila se bodo tudi dela za mladino in po potrebi nekaj del lažjega značaja.

V dramskem ansamblu v tej sezoni ni sprememb. Kot režiser-gost bo sodeloval dr. Branko Čopella.

Opera bo črpala svoj repertoar v novi sezoni izmed naslednjih slovenskih del: Odek: Dorica pleše, Stojanović: Blaženki-na prisega, Smetana: Libuša, Poljub in Dalibor, Janaček: Jenufa Katja Kabanova, Moniuszko: Halka, Čajkovski: Pikova da-

ma, Musorgski: Hovanščina, Čerepin: 01—01, Stravinski: Petruška. Dalje bodo v repertoarju: Massenet: Cherubin, Offenbach: Hoffmannove pripovedke (v novem prevodu), Rossini, Viljem Tell, Verdi: Traviata (v novem prevodu), Zandonai: Francesca da Rimini, Mozart: Figarova svatba. Ponovila se bodo nekatera najuspešnejša dela poslednjih sezon (Knez Igor, Luiza, Samson in Dalila, André Chénier, Tosca, Parsifal).

Opereta bo izvajala: izvorno revijo Bravničar-Peen: Stoji, stoji Ljubljanka, dalje Abraham: Havajska roža, J. in J. Strauss: Danes bomo tiči, Lehar: Frasquita. Tudi v opereti se bodo ponovila nekatera najuspešnejša dela (Poljska kri, Pri bellem konjčku).

V ansamblu ni sprememb. Kot stalna gosta bosta nastopali pevki gospa Zinka Kunčeva in gđc Milena Verbičeva.

B. CENE ABONMAJA

Razpisani so štirje abonmaji: dva stalna (sreda in četrtek), ki bosta imela predstave le na ta dva dneva, in sicer eden stalno ob sredah, drugi stalno ob četrtkih. Poleg tega še A in B.

Abonma velja za 38 predstav: 20 dramskih ter 18 opernih in operetnih.

Abonmaji se sprejemajo od 4. septembra dalje v veži dramskega gledališča od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Lanski abonenti reda Sreda in reda A in B imajo rezervirana lanska mesta do vstevši srede dne 6. septembra. Lanske abonente reda C in D prostimo, da se javijo v četrtek 7. septembra zaradi izbire sedežev v stalnih abonmajih ali v A in B. Novi abonenti za stalni red Četrtek se sprejemajo že od ponedeljka 4. septembra dalje, na vsa druga mesta pa od sobote 9. do srede 13. septembra.

Cene za polno vplač. abonma	10 obrovov a 320.— Din	Cene za uradniški abonma	10 obrovov a 270.— Din
Lože, parter, št. 1—6	340.—	Lože, parter, št. 1—6	270.—
Lože, I. red, št. 1—5	420.—	Lože, I. red, št. 1—5	340.—
Lože, II. red, št. 6—9	420.—	Lože, II. red, št. 6—9	340.—
Partnerski sedeži:		Partnerski sedeži:	
vrste: I.	100.—	vrste: I.	80.—
II.—III.	90.—	II.—III.	72.—
IV.—V.	85.—	IV.—V.	66.—
VI.—VII.	78.—	VI.—VII.	62.—
VIII.—IX.	72.—	VIII.—IX.	58.—
X.—XI.	72.—	X.—XI.	58.—
Balkonski sedeži:		Balkonski sedeži:	
vrste: I.	75.—	vrste: I.	62.—
II.	60.—	II.	44.—
III.	50.—	III.	35.—
Galerijski sedeži:		Galerijski sedeži:	
vrste: I.	40.—	vrste: I.	30.—
II.—III.	32.—	II.—III.	24.—
IV.—V.	25.—	IV.—V.	20.—

Cene stalnemu abonmanu Sreda ali Četrtek so za 10% višje. V ceni je vračunana tudi še taksa za penzijski fond. Abonma se plača v desetih mesečnih obrokih in ne v oamih, kakor prejšnja leta. Prvi obrok meseca septembra pri vpisu.

Uprava vabi k obilnemu podpisu abonmana in beleži

z odličnim spoštovanjem

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

Iz Trbovelj

— Praznovanje pri rudniku v septembru. Kakor vse kaže, se položaj v rudarskih revirjih tudi v septembru ne bo bistveno zboljšal, dasiravno se je to glede na lansko leto pričakovano. Lani v avgustu in septembru je bilo namreč 16 delovnih dni, dočim jih bo letos v avgustu samo 14, za prvo polovico septembra, t. j. do 13. septembra pa je napovedanih 5 praznovanih dni, ni pa seveda izključeno, da se bo praznovalo še 14. in 15. septembra, kar pa je odvisno seveda od naročil premoga. — Zeleti je, da bi se delo v septembru vsaj toliko dni, kakor lani, kajti zima trka na vrata, treba bo nabaviti s priletkom šole in z nastopom hladnejšega vremena otrokom toplejše obleke in obuvala, naši rudarski trpini pa ne zaslužijo pri tem skrcenem obratovanju niti za vsakdanji kruh. Zato apeliramo na dobra in usniti ljena srca, da pomagajo našim težko prekušenim rudarskim trpinom in njihovim družinam z zbiranjem obleke, obuvai in drugih toplih predmetov za zimo, ker bo sicer naša rudarska mladina izpostavljena najhujšemu trpljenju.

— Oddaja občinskih zemljišč v najem. Upravni odbor občine Trbovlje razglša, da bo oddala občina ob koncu septembra v najem za dobo 5 let občinska zemljišča, t. j. njive in travnike. Županstvo vabi vse zainteresente, ki nameravajo vzeti občinska zemljišča v najem, da se zgleda do 15. septembra v občinski pisarni, soba št. 1, kjer dobe tozdevna pojasnila.

— Dela na rekonstrukciji ceste Trbovlje-Savinjski tolini so začasno ustavljena, ker se delavci protijo novo uvedenemu akordnom de 1.10.15. Delci je bilo delavstvo plačano od ure, ker pa je stal m' odkope Din 28.—, kar ni v skladu s proračunom je graeben vodstvo zahtevalo da se sistem urnega dela ukine in uvede za delavstva akordni sistem. Od dolej zaposlenih 250 delavcev je ostalo na delu le še približno 28 do 30 delavcev, ki so zaposleni pri gradnji občinskih kanalov, propustov in opornih zidov. — Javno je, da se mnogi delavci, ki so bili več let brez dela, mlajši pa še sploh niso delali, težko privadijo akordnemu delu, toda pomisliti je treba, da živimo v izredno težkih časih, ko se delo izbirati ne da, in da je akordno delo naših rudarskih trpinov globoko v jamskih rovih mnogo nevarnejše in napornejše, nego je delo delavcev na prostem v Podmeji ali drugod, kakor tudi, da je naš rudarski trpin prisiljen praznovati, dočim je cestnim delavcem na prostu dano, da si s primerno marljivostjo zaslužijo lahko tudi več. — Edino, kar je neprimerno, je dolga pot, ki jo morajo cestni delavci vsak dan napraviti v dolino in nazaj, kar bi se pa dalo odpraviti z gradnjo stanovanjske barake pri Križu in z ustanovitvijo delavske kuhinje.

— Poziv kolezarjem. Glede na obstoj več vojaške predpise poziva županstvo vse one kolezarje, ki so v poseti dvokolesarje, a še niso prejeli zasedavnih vojaških izkaznic, kakor tudi one, ki so kolese prodali ali zamenjali, da se zgledajo v pisarni voj. oddelka do 10. septembra.

Iz Škofje Loke

Smrt vzornega šolarja. Neobičajno lep in dolga žalni spoved je spremljal ob koncu minulega tedna na starošolsko pokopališče učenca Joška Tavčarja iz Veštra pri Škofji Loki. Fantek je bil komaj dobrih deset let star, ko ga je iztrgala neizprosna smrt po dolgotrajnem in hudem trpljenju iz naročja ljubejših staršev. Pokojni Joško je bil tih, miren šolar, zato pa priden in mnogo obetajoč talent. Prijubljen je bil seveda pri sošolcih, pa tudi učitelji so vedeli povedati o njem samo dobro. Poleg vsega je bil globoko veren. Naj počiva mirno v domači zemljici!

Tujsko-prometno društvo ustanovljajo v Selški dolini. Zgledu Škofje Loke in Poljanske doline je sledila sedaj Selška dolina, kjer so za tujski promet vneti činitelji pričeli ustanovljati tujsko-prometno društvo, ki bo imelo nad vse hvaleno nalogo, zbuditi v širokem krogu naših izletnikov zanimanje za romantičen, pa premalo znan kotiček naše slovenske zemlje v prelepem obmejnem pasu škofjeloškega okraja. Ne moremo sicer reči, da Selška dolina letoviščarjev ne bi poznala. Nasprotno, letos so bili raztreseni vse vprek po mirnih zatijih naših vasic, toda delo se hoče zasnovati na širši in sistematični propagandi. Selška dolina bo všeč tudi turistom, zlasti ko bo dobil tudi Blegaš svoj planinski koč, dočim na Ratitovcu še itak uživa svoj sloves.

Nova postojanka JNS. Stremeljenje srekega pododbora JNS ima namen, da se ustanovijo krajevne organizacije vsedrjavne stranke JNS po vseh občinah škofjeloškega okraja. Večina občin je politično že organizirana, preteklo nedeljo pa se je vršil ustanovni občni zbor JNS za občini Poljane in Javorje. Na zbrane može in fante, ki jih je bilo zelo veliko, je imel daljši nagovor narodni poslanec g. Lončar, ki je opasal splošni politični položaj ter pojasnil delo Narodne skupščine in stremeljenje vlade, da se trdote sedanje krize ublaže, pred vsem pa, da se pomaga kmetkemu človeku, ki je najštevilnejši v Jugoslaviji, ker bo z ureditvijo kmetijskega vprašanja pomagano tudi drugim stanovom. Njegova tehtna in stvarna izvajanja so žela splošno odobravanje. Škofjeloški notar g. Stevo Sink je kot naslednji govornik obrazložil pomen politične organizacije JNS za utrditve in razmah nacionalnega in državnega mišljenja širokih vrst prebivalstva.

Gospodarski položaj v škofjeloškem okraju ni posebno rožnat, zlasti v Selški dolini ne, kjer se je ljudstvo preživljalo v najvišji meri z dohodki lesne industrije, ki pa je sedaj popolnoma zastala. Kmet in delavec nimata denarja in tako so prizadeti tudi drugi stanovi. Upanje za bodočnost je slabo, posebno huda pa se obeta za zimo, ko ljudje že sedaj nimajo zaslužka in ne dati kaj v usta. Pristojni činitelji sicer pomagajo, toda kaj se hoče, hrane in stanovanja je treba vsak dan. Večino podpor iz kreditov za brezposelne so občine že prejele, vse pa kaže, da bo treba Selški dolini še posebej pomagati, ker je pomanjkanje v tej dolini (Zelezniki) izredno veliko. Silno dobrodošla bi bila ljudem javna dela kakršnegakoli značaja. Bili bi vsaj zaposleni in na par dinarjev bi zaslužili, tako pa ni popolnoma nič. Tudi trgovina z ogljem ne gre več, torej je na vse strani zastoj. Seveda se številno brezposelnih na ta način množi. Škne križe in težave imajo tudi v Poljanski dolini, da ne izvajamo Škofje Loke same, ki je največ prizadeta z zastojem v trgovini. Ljudje ne kupujejo, ker ni denarja in trgovine so po večini ves dan prazne.

A. O. Emery:

Dve siroti

Roman

Kar sta voznika krepko potegnili za vajeti in konji so se ustavili. Povodnik vojaške straže je bil zapovedal ustaviti, da bi mogel mimo mrtvaški sprevod.

Kriki in psovke so utihnile, množica je območnila. Na vozeh zvezane ženske so se stisnile skupaj in se tiho pogovarjale.

— To bo gotovo siromak, ki je šel umret v bolnišnico...

— In ki ga pokopljejo v skupen grob...

— Nihče ne gre za pogrebom...

— Pač, pač... Le pogled tisto staro tam... To bo gotovo pokojnikova mati.

— In ta pohabljenec, ki šepa za krsto.

— To bo nemara brat.

Med vsemi je samo eno dekle molčalo. Sedela je povešenih oči v kotu voza, dočim so druge odgovarjale na psovke in zasmehovanje zija.

Čim je pa zaslišala, da gre mimo mrtvaški sprevod, se je vzravnila. In njen otožni obraz se je jasno odražal od obrazov njenih nesramnih družic.

V hipu, ko se je mrtvaški sprevod približal vozu, kjer je sedela, se je ozrla na krsto.

Zdelo se ji je, da pozna staro ženo, ki je stopala povešene glave in topega obraza za krsto. Kar se je prijel za rob voza in iztegnila glavo naprej, kakor bi se hotela prepričati, da se ne moti.

Tedaj je opazila Petra. In v glavo ji je šimila domneva, ki jo je pretresla v dno duše. Ne da bi pomislila, da jo vsi slišijo, je pretresljivo kriknila.

Peter se je ozrl na voz, stoječ nekaj korakov od njega. Spoznal je Marjano.

Marjana je pa že iztegovala proti njemu roko in klicala:

— Peter!... Peter!... Koga pa pokopavate?

Njen pogled je dopolnjeval to vprašanje, a njena roka je kazala na krsto.

Peter je spoznal, da je uganila resnico. Zroč nepremično na krsto, je iz-

govorila s strtim glasom eno samo besedo:

— Jakob!

Pri tem imenu je Marjana zadržala po vsem telesu.

— Jakob, — je dejala zamolklo, — Jakob!

In dolgo, zelo dolgo je zrla za mrtvaškim sprevodom.

On, ki so ga nesli k večnemu počitku, je bil edini povzročitelj vsega njenega trpljenja, vseh grehov kar jih je imela na vesti, vseh solz, kar jih je prelila. Toda bil je tudi edini mož, ki ga je kdaj ljubila.

In ko se krsta ni več videla, je kanila solza iz oči uboge spokornice in tiho je začela moliti.

Ali je veljala njena solza temu lopovu? Ali je bila njena molitev uslišana?

Trušče se je takoj zopet začel, čim je izginil mrtvaški sprevod ljudem izpred oči. Voza sta krenila naprej.

Na eni strani sta voznika priganjala konje, pokala z biči in kričala na ljudi, ki so bili zagradili pot, na drugi strani so se pa zijala gnetla okrog vozov in se ju oprijemala.

Dolgo je trajalo, predno so se začeli nakričani in utrujeni radovedneži razhajati. Toda v vsaki živahnejši ulici so se zbirale nove množice radovednežev okrog vozov, ponavljale so se enake nesramne kretnje, psovke in zasmehovanje.

Zdelo se je, da so vojaki veseli tega nepričakovane spremembe. Smejali so se kot bi hoteli s svojim smehom vzpodbujati zijača k še večjim drznostim in grobostim.

Niti plemičev ni bilo sram opazovati z balkonom te prizore; pasli so radovednost kot da gre za pustne šeme.

Prav malo je manjkalo, pa bi bili ploskali radovednežem in lahkoživkam, ki so se tako navdušeno psovali in zasmehovali.

To je trajalo vso pot skozi mesto do vrat Saint-Honore.

Tam je pa nastala tišina. In čim so imeli vrata za seboj, so potegnili konji hitreje, ne da bi voznika popustila vajeti.

In tedaj so se pomirile tudi vse ženske. Ene so sedele na klopcah, druge pa kar na dnu voza.

Nekatere, večinoma mlajše, so vpra-

ševale kako dolgo se bodo vozile do Havra. Starejše in premetenejše so pa začele izgovarjati buriče in stražo v nadi, da bodo koga ujele v svoje mreže.

In vojaki, ki so se vedno pogostje ustavljali v krčmah, so postajali tem vsiljivejši, čim bolj se je bližala noč.

Marjana ni mogla gledati teh izbruhov razuzdanosti, stisnila se je v kot voza in molčala.

Edina med vsemi je odklanjala trpko vino, ki so ga prinašali krčmarji na postojankah v loncih in ki so ga lahkoživke slastno pile.

Družice so se ji smejale:

— Ah, če si že zdaj čemerna, — je dejala z njo zvezana ženščina, — te pa obžalujem, deklina, kajti tvoje čemerčnosti ne bo tako kmalu konec.

— Saj nisem čemerna, — je odgovorila Marjana; potem se je pa naglo ozrla okrog sebe in pripomnila prestrašeno:

— Kaj?... Skozi Manty potuje-

mo?... Da, tu ni druge poti... Jezi te, mala, da se malo ustavljam, mene pa prav nič... in jaz zlezem z voza, da si malo pretegnem nogo.

— Torej se ustavimo... v Manty? — je vprašala Marjana v strahu.

— Ne baš tam, pač pa čisto blizu v okolici, v krčmi »Pri črnem mačku«...

O!... poznam dobro ta kraj... malo sem tam tudi kradla.

Marjana je zadržala. Te krčme se je dobro spominjala. Spominjala se je dobro mačka, ki se je lepo gugal in kadar je veter majal pločevinasti ščit, se je slišalo kot da maček mijavka.

Spominjala se je tudi stare tete, ki jo je v tem kraju vzgojila.

Spominjala se je vsega, čeprav je zapustila ta kraj kot dete; hišica tete Vauthierove je stala tik krčme... Kot dete se je Marjana igrala s krčmarjevo hčerko, ki je bridko plakala, ko je morala njena prijateljica v Pariz s trebuhom za kruhom.

Nekaj let je pisala teti. Potem je pa prišel Jakob in pozabila je na ves svet. A pozneje... si ni več upala pisati dobri, pošteni ženi.

In zdaj pojde skozi ta kraj... mimo znane krčme... tik mimo hišice, skrite med košatimi topoli ob cesti.

O, kako ji je utripalo srce pri tej misli!

— Kaj ti pa je, da se tako treseš? — jo je vprašala z njo zvezana ženska; — če te trese mrzlina, poreče seržantu, naj posadi k meni drugo. Nočem biti skupaj z bolno... človek se okuži...

— Ne bojte se, saj mi nič ni.

— Tem boljše...

Potem je prekinil pogovor prihod seržanta, ki je dejal zvezanica:

— Na, zdaj pa le tiho! Tu so pošteni ljudje, ki spe tu v tem gnezdu...

Treba se je ozirati na nje... Petje je prepovedano... ste razumele!

Zavladal je zopet mir in slišalo se je samo zamolklo škripanje koles.

Cez nekaj časa je seržant zaklical vozniku:

— Halo, Jene Petre, poženi kar se da tja do onele luči!

— To je Manty, gospod seržant.

— Vem... Moramo se malo pomesti s kupicami očeta Françoisa...

— Krčmarja »Pri črnem mačku«.

Vem... ta ima izborna kapljico...

Marjana je slučajno slišala voznikove besede. Od strahu je zatrepetala. Ni se pa premaknila, da bi ne zbudila speče družice.

Nesrečnica je upala, da pojde vse gladko in srečno. A glej, usodno naključje je prišlo, da ji vzame odločnost: v trenutku, ko se je najmanj nadejala.

Zob pripoveduje, kako gnije

Kaj vidimo na poučni zobozdravniški razstavi v Chicagu

Ameriška dentalna asocijacija, največja narodna korporacija, ki združuje zobozdravnike vse Severne Amerike, si je izbrala za sedež svojega jubilejnega 75. kongresa Chicagu, kjer baš praznujejo stoletnico s krasno svetovno razstavo. Razstave se udeležujejo tudi ameriški dentisti z veliko razstavo zobozdravništva. Zobozdravništvo je zavzelo v narodnem zdravju zlasti v drugi polovici preteklega stoletja važno mesto. Razstava v Chicagu je velikega vzgornega pomena, saj bo mnogo pripomogla k zanimanju za nego in zdravje ust. Barva in svetloba, gibanje in zvok, pomagajo izpolniti to nalogo. Govoreči zob je ena izmed atrakcij, ki takoj na prvi pogled presenetijo gledalca. Na stekleni plošči, sestavljeni iz mnogih pisanih plošč, za katerimi je 1200 električnih žarnic, je prikazan prežet zob. Na posebnih ploščici je prikazano, kako začne zob gniti; kako gnije in počasi propada. Sinkroniziran fonograf pa pojasnjuje istočasno s procesom gnitja in vnetja z besedami vso pot bolezni, tako da zob sam pripoveduje svojo žalostno zgodbo do trenutka, ko z obžalovanjem ugotovi, da ga je treba izdreti, ko izgine s slike in zapusti samo prazno luknjo v čeljusti. Tudi pyorhojičen zob na enak način opisuje svojo usodo, začetek in napredovanje alveolarne pyorheje. Proces se konča zopet z izgubo zoba, ki ga niso pravočasno lečili.

Napredek v zobozdravstvu v preteklem stoletju nam kaže premičen oder s štirimi stenami. Na prvi pločbi zobozdravnik zob materi rodbine, kamor so ga poklicali. Na mizi leže zobozdravniški instrumenti. V plačilo za delo ga čaka obed. Druga scena kaže ordinacijo zobozdravnika, njegovo pomočnico in pacienta, ki dobro harmonizira z ordinacijo, polno pliša in okrasov, kakor je zahteval okus časa. Na tretji sceni je lepo prikazana moderna ordinacija iz leta 1933. Na četrti sceni pa vidimo, kako se začenja nega zob otroka v letih, ko še ne hodi v šolo.

Razstava zvečenja nam kaže na lobanjah, ki se njih čeljusti neprestano premikajo, razliko v načinu zvečenja mesojedcev (tiger) in rastlinojedcev (gorska ovca). Obe vrsti gibanja sta združeni pri človeku in zato je njegova lobanja med lobanjo tigra in gorske ovce. Zvečine kretnje mora omogočati tudi dobra umetna proteza. Na razstavi je pritrjena v takozvanem artikulatorju in se v odgovarjajočem tempu giblje. Pod lobanjami vidimo odgovarjajočo hrano, meso za tigra, travo za ovco, za človeka pa mešano hrano, meso, sadje, sočivje itd.

Razstava čiščenja zob z zobno ščetko nam točno kaže, kako moramo čistiti zobe, da nam ne začno gniti. Na razstavi vidimo človeško glavo z roko in zobno ščetko med čiščenjem zob tako, da vidimo točno, kako je treba pravilno ravnati z zobno ščetko. V majhnem zvočnem biografu se projicira film, ki nam kaže razvoj otroškega in stalnega zobovja. Dekoracije na stenah nam kažejo pomožna sredstva, ki nam omogočajo nego zob pri ljudeh v oddaljenih in samotnih krajih. Na eni strani vidimo železniški vagon, opremljen za zobozdravniško ordinacijo, na drugi pa avtobus, od-

nosno osebni avto zobozdravnika. Za otroke je najprivlačnejše lutkovno gledališče, ki v njem stari gospod Zob modrosti daje nasvete, kako je treba skrbeti za zobe.

Kakšno je bilo strokovno zobozdravništvo v starih časih in kakšno je zdaj, nam kaže dva modela sol. Majhna dvonadstropna hišica je zado stovala za prvo šolo zobozdravništva v Ameriki v Baltimore (leta 1840). Sedanja zobozdravniška fakulteta pa potrebuje veliko poslopje z mnogimi oddelki, predavalnicami in laboratoriji za poedine stroke, ki se je v ne zobozdravništvo razdelilo in razvilo. Ameriški dentist je visokošolsko izobražen strokovnjak s predhodno izobrazbo, odgovarjajočo naši srednji šoli, in strokovno izobrazbo, približnojo se izobrazbi naših zobozdravnikov.

Razstavo dopolnjuje 20 vitrin, polnih predmetov, ki nam kažejo zgodovinski razvoj zobozdravništva. Mnogi modeli nam pa kažejo glavne usne bolezni. Stroški za zobozdravniško razstavo so znašali 40.000 dolarjev.

Maroški sultan kalif?

Maroški sultan, ki se mudi zadnje dni v Parizu, bo baje imenovan za kalifa, za poglavarja vseh muslimanov. Maroški sultan ima do tega polno pravico, saj je baje potomec Mohamedove hčerke. Pravijo, da je celo prezident turške republike Mustafa Kemal paša priznal maroškemu sultanu pravico do kalifata in da mu pošlje kronanju sveto sabljo in sveti prapor.

S tem bi bilo končno rešeno vprašanje kalifiške dostojanstva, ki že od leta 1919, torej od padca sultanata, ni bilo zadovoljivo rešeno. Naslov kalifa je bil po osvojitvi Egipta po Turkih v začetku XVI. stoletja prenešen na turške sultane. Ko je pa padel turški sultanat, je ostalo vprašanje kalifa nerešeno, kar je zaneslo v muslimanski svet velike zmešnjave.

Amerika odpravi prohibicijo

Ze zdaj se kaže v Ameriki veliko zanimanje za whisky, ki ga spravljajo v kletih po zakonu dovoljenih žganjekuhov pod nadzorstvom prohibicijskih organov. Povpraševanje po žganju je vedno večje. Odkar zdravnikom ni treba več utemeljevati, zakaj so napili bolniku recept na žganje, se je število kupcev silno pomnožilo. Zaolge žganja so pa tudi zelo omejene, ker so smeli žganjekuhi več let kuhati le neznamno količino žganja. V trenutku, ko bo odpravljena prohibicija, bodo imeli žganje samo oni prekupčevalci, ki že zdaj sklepajo kupčije z žganjekuhi.

Žganjarne so tako trdno prepričane o skorajšnji odpravi prohibicije, da cene žganja neprestano navijajo. Zadnje dni se je whisky zopet podražil in sicer za 12 do 20 dolarjev pri zaboju 24 steklenic. Kljub temu imajo pa žganjarne toliko naročil, da dela n. pr. neka newyorška tvrdka v oddelku, kjer polnijo steklenice, kar v treh partijah. Neka druga tvrdka, ki ima v skladiščih 8 milijonov litrov močnih alkoholnih pijač, že od maja povisuje cene vsak teden za 5 dolarjev pri zaboju.

Zapustila nas je predobro žena in mati

META BEŽEK

danes ob 2. uri ponoči.

Pogreb bo dne 31. avgusta ob 1/2 iz hiše žalosti, Trdinova ulica št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1933.

Dvorni svetnik BEŽEK z otroki

Dnevno sveže najfinejše čajno pecivo, torte, bonboni, bonboniere itd., itd.

Po naročilu najrazličnejše specialitete, najprikladnejše za godove in vse druge svečanosti!

SLAŠČIČARNA ADOLF PELICON

LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 14

p. n. občinstvu v mestu in na deželi vjudno sporoča, da je svojo, že znano renomirano slaščičarno znatno razširila, povečala in v higijeničnem oziru najmodernejše opremila.

Svoje cenjene odjemalce bo, kakor doslej, skušala tudi v bodoče tu in v podružnici Kongresni trg št. 18, najboljše postreči z najfinejšimi slaščicami, izdelanimi po lastnih receptih.

Mleko, kava, ekspres-čaj, čokolada!

★

Hladne pijače!

★

Postrežba solidna! Cene zmerne!

Globoko užaloščeni sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je po volji Vsemogočnega preminul in bil rešen hudega trpljenja naš ljubljani soprog, predobri oče, brat, stric, nečak in svak, gospod

HERMAN DEISINGER

danes ob 1/3 popoldne v starosti 51 let.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v četrtek ob 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 29. avgusta 1933.

PAVLA, soproga, — NILO, sin — in ostalo sorodstvo.

SLUŽBE

UCENCA sprejem v trgovino mešanega blaga. Vsa oskrba v hiši. — J. Razboršek, Trbovlje I. 3422

MLAJŠA GOSPA išče zaposlenja na velesejmu. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Zgovorna 3403«.

STANOVANJA

SOSTANOVALCA sprejem v pritlično sobo z dvema posteljama. — Polzeve se v trgovini, Borštnikov trg 1. 3429

OPREMLJENO SOBO za 2 osebi, s posebnim vhom, parketirano v visokem pritličju, oddam s 1. septembrom na Mirju, Lepi pot št. 12. 3428

DIJAKA STANOVANJA oglašuje v »Slovenskem Narod« Beseda samo Din 0.50.

250.— DIN MESEČNO stanovanje 2 sob, kuhinje in pritlikin oddam takoj. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«.

PRODAM

BOROVCOVE PLOHE okrog 30 m³ proda Matjan, Vižmarje 31. 3400

KUPIM

ŽELEZNO STRUŽNICO dobro ohranjeno, kupim. — Naslov v upravi »Slov. Narod«.

METERSKIH TRDIH DRV do 600 m³ kupi Babič, Dobropolje. 3424

AVTOMOBIL kupi Gasilno društvo Krka pri Stični, Dolenjsko. 3401

NEPREMIČNINE

FOTO-ATELJE radi bolezni ugodno naproday. Rechnitzer, Pančevo, Dunavska banovina. 3396

ENOSTANOVANJSKO HIŠO z vrtom, komfortno, tik mesta, prodam. Le resni kupci naj se oglašijo na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Poceni za denar 3409«.

BRIVNICO prodam za 10.000 Din v industrijskem mestu Gorenjske. — Pojasilna: Omeje, Stražišče 93, Kranj. 3397

STAVBIŠČE kupim v mestu v Slovenji ali zemljišče v okolici. — Ponudbe na naslov: Kap, Mežica. 3423

RAZNO

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

NOVO OTVORJENI

Buffet — vinarna

„PRI ZVONKU“

LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 12 (pri čevljarskem mostu)

Izbrana dalmatinska in ljutomerska vina ter vseh vrst žganja in likerji. — Izbira jedil raznih specialitet. — Cene nizke!

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Struckelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjant, antljanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.